

OM ÖVNINGSBOKEN

Övningsbokens uppgifter bearbetar innehållet i grundboken och ger eleverna utmaningar. För att underlätta urvalet av uppgifter är de kategoriserade i sex olika typer.

G Grundbok. För att besvara frågorna behöver eleverna använda grundboken.

K Klurisar. Uppgifter som utmanar eleverna. Frågeställningarna hör till det aktuella området, men svaret framgår inte tydligt i grundboken.

I Internet. Uppgifterna kräver tillgång till internet och uppgifterna har varierad svårighetsgrad. Ibland är det bara bilder eller filmklipp som ska visas.

U Undersök. Ta reda på mer om något genom att undersöka. Ofta handlar det om eleverna ska formulera något utifrån sina egna erfarenheter och värderingar.

D Diskutera. Diskutera problemställningen i grupper eller i hela klassen. Eleverna lyssnar på varandra.

Ö Övningsbok. Informationen till uppgiften finns på samma sida i övningsboken. Det kan till exempel vara en karta eller en tabell.

Förmågor

Enligt kursplanen är det fem förmågor som ska utvecklas i ämnet religionskunskap. Förhoppningsvis kan uppgifterna i övningsboken vara till stöd för det.

(F1) analysera kristendomen, andra religioner och livsåskådningar samt olika tolkningar och bruk inom dessa,

(F2) analysera hur religioner påverkar och påverkas av förhållanden och skeenden i samhället,

(F3) reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet,

(F4) resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar utifrån etiska begrepp och modeller, och

(F5) söka information om religioner och andra livsåskådningar och värdera källornas relevans och trovärdighet.

Diagnoser

Det finns diagnoser till nästan alla kapitel. De ger information om elevernas kunskapsutveckling.

Facit

De skolor som har beställt klassuppsättningar av grundböcker och övningsböcker kan kostnadsfritt erhålla ett facit till övningsboken. Mejla förlaget på info@capensis.se.

Capensis förlag AB

Falköping

www.capensis.se

e-postadress: info@capensis.se

© 2018 Capensis förlag AB, Limnea utbildning AB
och Michael Engström

ISBN-13:978-91-85887-93-4

Tryck: Bulls Graphics AB, Halmstad

Boken är skyddad av upphovsrättslagen.

SPRÅKGRANSKNING

Elin Herrmann

REDAKTÖR OCH GRAFIK

Jan Wiklund

TECKNINGAR

Henry Ståhle

FRAMSIDA

Tilda Wiklund

BAKSIDA

Annelie Gustafsson

Bildförteckning: Ingegerd Herrmann 56v, Camilla Lindskog/Svenska kyrkan 18vm, Håkan Wallmark 38öb, Jan Wiklund 18öm, 45, 69, 83mm, Tilda Wiklund 83nh. Övriga bilder från Gettyimages.

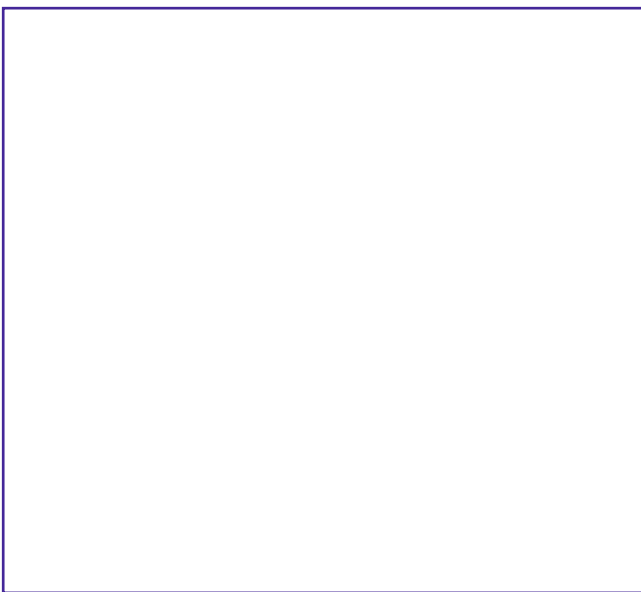

JUDENDOMENS HISTORIA I TANAKH

1. **G** Vilket löfte gav Abraham Gud?

2. **G** Vad lovade Gud Abraham?

3. **Ö** Rita en valfri händelse från judendomens historia i rutan.

4. **Ö** Dra streck till rätt plats på kartan.

Här började vandrigen

Medelhavet

Döda havet

Kanaan

Här delade sig havet

Berget Sinai

Nilen

Röda havet

5. **G** Vem var

a) Sara? _____

b) Hagar? _____

c) Ismael? _____

d) Isak? _____

6. **G** Numrera händelserna. Skriv 1 för den äldsta, 2 för näst äldsta och så vidare.

___ Mose ber farao att släppa israeliterna fria.

___ Mose räddas av faraos dotter.

___ Abraham och hans folk lever i Mesopotamien.

___ Faraο bestämmer att alla förstfödda pojkar ska dödas.

___ Mose leder israeliterna genom öknen till Kanaan.

___ Abrahams ättlingar kommer till Egypten.

7. **Ö** Dra streck till rätt personer i bilden.

Abraham

Sara

Ismael

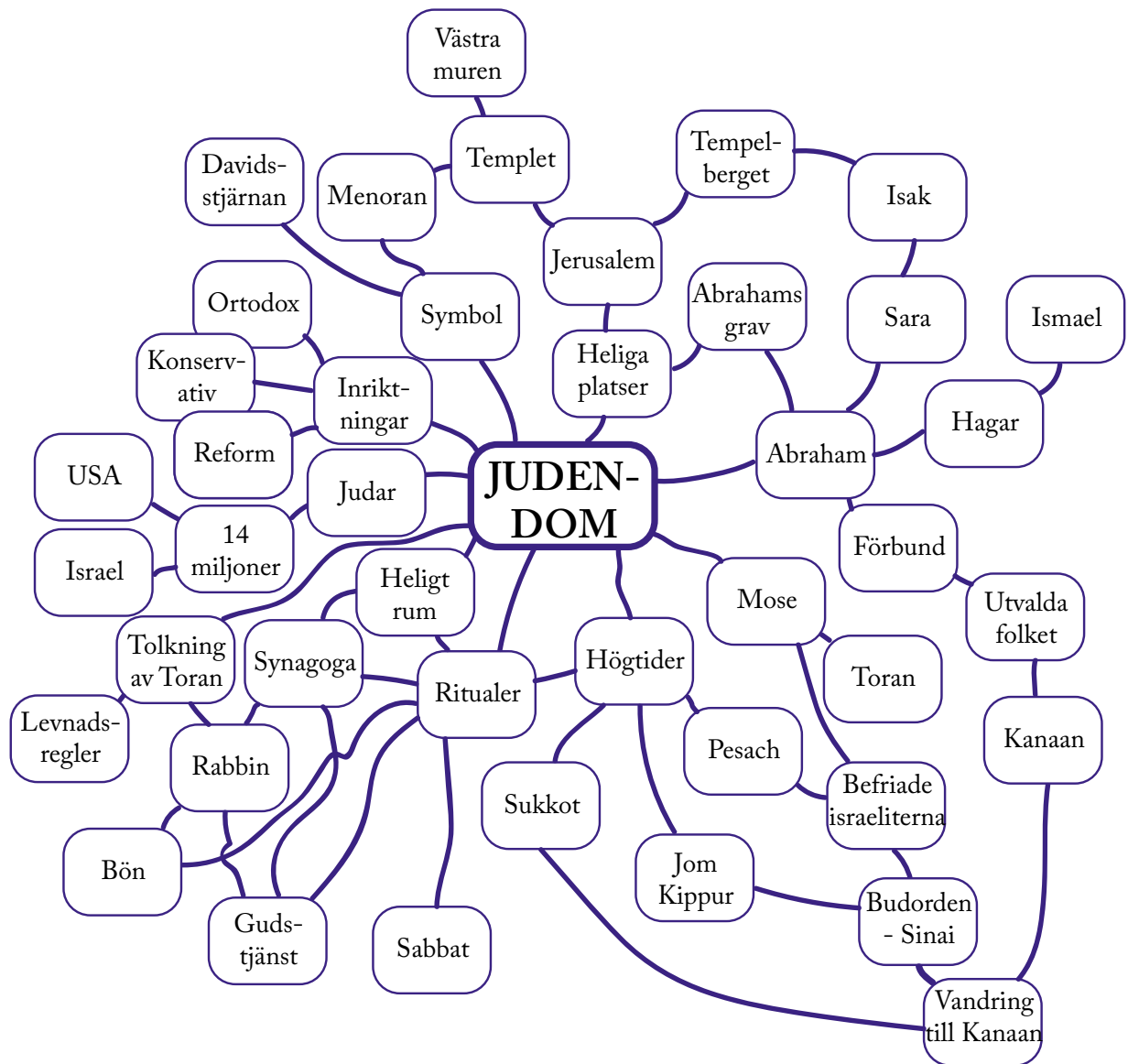
Isak

Hagar

TANKEKARTA ÖVER JUDENDOMEN

1. **D** Här finns en tankekarta över judendomen. Diskutera i klassen hur tankekartan "hänger ihop".

2. **G** Skriv i rätt tidsordning. Vad hände först (1), vad hände sedan (2) och vad hände sist (3) i varje uppgift?

- a) Mose
 Abraham
 Isak

- b) Befrielse från Egypten
 Mose får budorden
 Sara

- c) Romarna förstör templet
 Fångenskap i Egypten
 Abraham dör

- d) Ismael
 Isak
 Hagar

- e) Bar mitzva
 Giftermål
 Omskärelse

- f) Israeliterna kom till Egypten
 Mose får ett uppdrag av Gud
 Mose vandrar till Kanaan

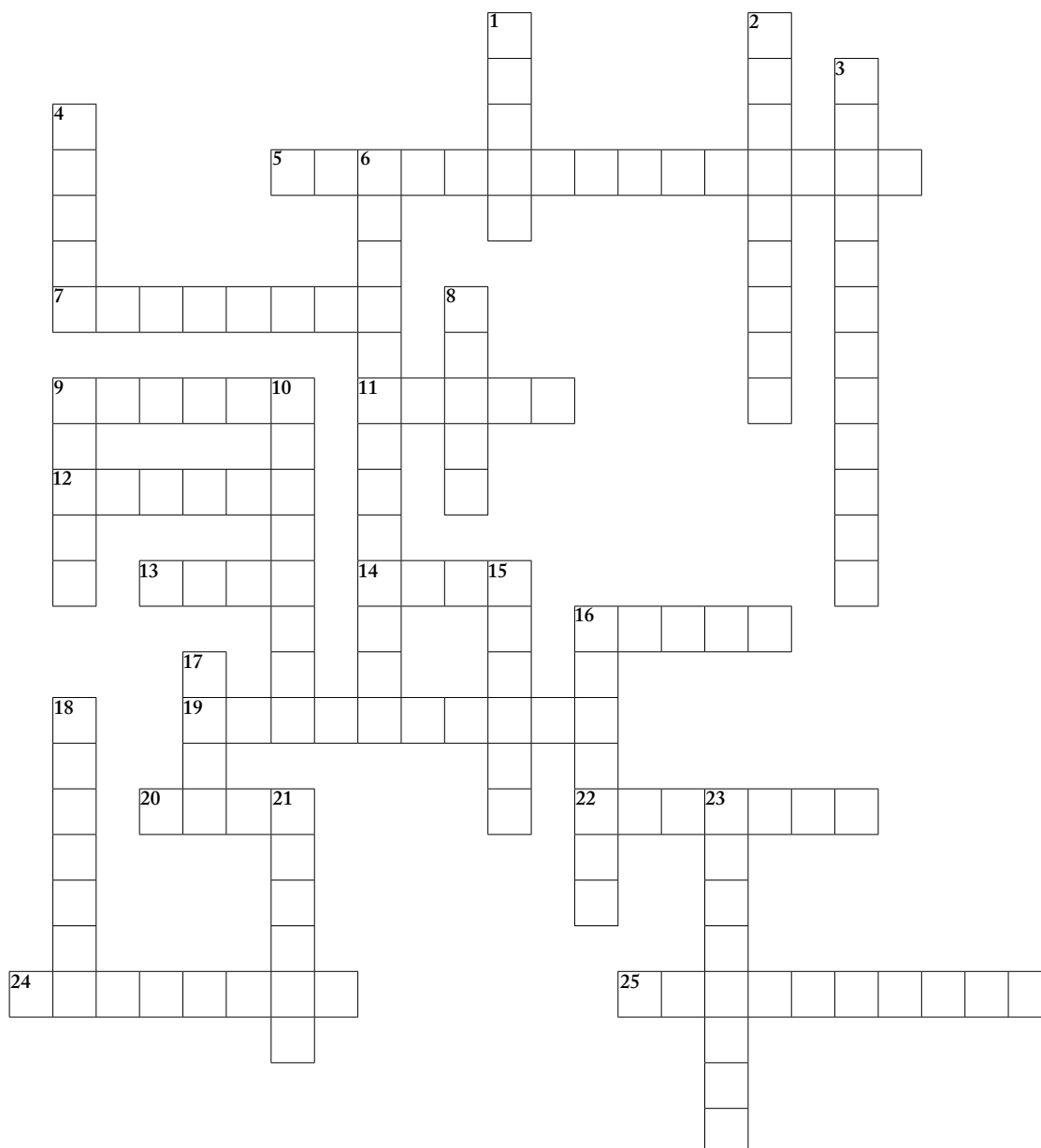
KRISTENDOMENS TRE STORA INRIKTNINGAR

1. **G** Vilken inriktning av kristendomen är störst i östra Europa och västra Asien? Sätt ett kryss på rätt rad.
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
2. **G** Vilken är den vanligaste inriktningen i Sverige?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
3. **G** För vilken inriktning är påven ledare?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
4. **G** Vilken inriktning är störst i Sydamerika?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
5. **G** Inom vilken inriktning är Martin Luther en viktig person?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
6. **G** När levde Martin Luther?
 1483-1546
 1054-1105
 1622-1698
7. **G** Vilken inriktning har sitt centrum i Vatikanstaten?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
8. **G** Vilken inriktning uppkom under 1500-talet?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
9. **G** Vilken inriktning anses ha ändrats minst sedan kristendomen grundades?
 Ortodoxa kyrkor
 Katolska kyrkan
 Protestantiska kyrkor
10. **I** Vad heter den nuvarande påven?
 Franciskus
 Donald Trump
 Benedictus XVI
11. **I** Från vilket land kommer den nuvarande påven?
 Italien
 Sverige
 Argentina
12. **I** Vem var den förste påven?
 Jesus
 Moses
 Petrus (Jesus lärjunge)
13. **I** Det har funnit 263 personer som har varit påve. Hur många av dem har varit kvinnor?
 0
 11
 89
14. **I** Vad heter mannen på bilden?
 Petrus
 Martin Luther King
 Martin Luther

KORSORD ISLAM

VÅGRÄTT

5. Berättar vad muslimer tror på
7. Symbol
9. Person som utövar islam
11. Tillåtet
12. Böneledare (shia)
13. Förste profeten
14. Leder bönen i moskén (sunni)
16. Muhammeds födelsestad
19. Land med många muslimer
20. Byggnad i Mecka
22. Fastemånaden
24. Ska göras minst en gång under livet
25. Helig plats i Jerusalem

LODRÄTT

1. Görs flera gånger varje dag
2. Haram
3. Viktigaste gudstjänsten
4. Arabiska namnet för Gud
6. Eid al-adha
8. Är Koranen
9. Helig byggnad
10. Den siste profeten
15. Här är Muhammed begravd
16. Torn på moské
17. Här träffade Muhammed ängeln Gabriel
18. Gåva till fattiga
21. Högtid för shiamuslimer
23. Koranens språk

DIAGNOS HINDUISM

1. Vilket land bor det flest hinduer?

- Kina
- Indien
- Japan

2. Vad kallas hinduismens heliga byggnad?

- Moské
- Synagoga
- Tempel

3. Vad heter guden med elefanthuvud?

- Ganesha
- Lakshmi
- Paravati

4. Vad heter ceremonin där pojkar visar att de är mogna att läsa heliga texter?

- Heliga bandet
- Heliga mannen
- Heliga snöret

5. Vad kallas det när en död kropp bränns?

- Reinkarnation
- Kremering
- Diwali

6. Vad heter den heliga floden?

- Ganges
- Varanasi
- Gandhi

7. Vilken hinduisk högtid visar bilden?

- Diwali
- Holi
- Bhrama

8. Vad måste en person som besöker ett hinduiskt tempel göra?

9. Vilka uppgifter har en brahmin?

- a) _____
- b) _____

10. Vad menas med reinkarnation (återfödelse)?

11. Vad kan en hindu göra för att slippa återfödelse?

12. Vad kallas systemet som delar in människor i olika grupper?

13. Nämn två regler som en hindu bör följa.

- a) _____
- b) _____

14. Vilka matregler gäller för en hindu?

- a) _____
- b) _____

15. Vad ska en hindu göra före bönen?

- a) _____
- b) _____

NÄR LIVSÅSKÅDNINGAR KROCKAR

1. **G** Ge exempel på hur livsåskådningar kan krocka med samhällets lagar och regler.

a) _____

b) _____

2. **O** Vilken källa eller vilka källor av de tre nedanstående om blodtransfusion anser du vara trovärdig? Motivera ditt svar.

www.jw.org/sv (hämtad 2018-04-09)

Myt: Många Jehovas vittnen, däribland barn, dör varje år för att de vägrat blodtransfusion.

Fakta: Det här är ett helt ogrundat påstående. Läkare utför regelbundet sådana komplicerade ingrepp som hjärtoperationer, ortopedisk kirurgi och organtransplantationer utan att använda blodtransfusioner.* Patienter, även barn, som inte får blodtransfusioner klarar sig vanligtvis lika bra eller bättre än de som tar emot blodtransfusioner.* I vilket fall som helst kan ingen säga med säkerhet att en patient kommer att dö om han vägrar blod eller att han kommer att överleva om han tar emot det.

merorgandonation.se (hämtad 2018-04-09)

Säg JA! även till att bli blodgivare. Då kan du rädda liv flera gånger per år. Visste du att minst 30 000 personer varje år räddas till livet i akuta situationer tack vare blodtransfusioner?

3. **D** Tänk dig att en grupp i Sverige på 50 000 personer har regler om hur de som är medlemmar i gruppen ska leva sina liv. De som inte följer reglerna straffas med våld, utfrysning och/eller utgångsförbud. Här följer sju av gruppens regler.

- Föräldrarna måste slå sina barn om de inte lyder dem.
- Kvinnorna får inte arbeta utanför hemmet.
- Alla män måste ha skägg.
- Det är tillåtet att tvinga någon under 18 år att gifta sig. Om personen inte gör det bestraffas han/hon.
- Pojkarna tvingas att berätta för de vuxna om någon av flickorna i gruppen träffar en kille, annars bestraffas pojkarna.
- Det är inte tillåtet för flickorna att hålla på med idrott.
- Den som anmäler till polisen att någon i gruppen har utsatts för fysiska eller psykiska kränkningar bestraffas själv med fysiskt och/eller psykiskt våld.

a) Vilken regel/vilka regler bryter mot svensk lag?

b) Kommer ungdomar som växer upp med de här sju reglerna ha samma regler för sina egna barn?

c) Fungerar det för en pojke eller flicka att ha en nära kompis utanför den här gruppen.

medibas.se (hämtad 2018-04-09)

Samtidigt är det viktigt att vara medveten om att blodtransfusion endast ges då det är absolut nödvändigt, och när andra behandlingsmöjligheter inte är tillräckliga. En blodtransfusion räddar ofta livet på patienten. Att inte genomgå en blodtransfusion kan därför få livsfarliga följder.

IDENTITET, LIVSSTIL OCH GRUPPT. + HUR VI VISAR

1. **G** Para ihop.

När du är tillsammans med andra • Identitet

Den du tycker att du är • Gruppmedlemskap

Det du tycker om att göra • Livsstil

2. **G** Vilka människor påverkar vår identitet?

3. **G** På vilka sätt kan en person visa sin identitet, livsstil och grupptillhörighet?

4. **D** Vilka orsaker kan ligga bakom att människor inte äter en speciell typ av mat?

5. **G** Vad är en symbol?

6. **U** Vilken livsstil har du? Vad tycker du om att göra?

7. **U** Nämn en grupp som du tillhör, till exempel ett lag, ett kompisgäng eller familjen.

8. **D** Hur kan vi påverkas av människor som vi inte träffar?

9. **D** Ge exempel på hur en persons klädsel kan visa vilken eller vilka grupper den personen tillhör.

10. **I** Vad är skillnaden mellan vad en vegetarian och en vegan äter?

11. **U** På vilka sätt visar du din identitet, livsstil och grupptillhörighet? Bär du några symboler? Om ja, vilka?

